“Z muzą Melpomeny czyli osiągnięcia II Rzeczpospolitej”

Trochę historii

II Rzeczpospolita powstała na fragmentach terytoriów Niemiec, Austro-Węgier i Rosji (zarówno „Kongresówki”, jak i „ziem zabranych”). Pierwsze lata jej istnienia upłynęły pod znakiem sporów i walk o przyszłe granice - plebiscyty na śląsku oraz wojna polsko-bolszewicka.

Kultura

Wraz z powrotem Polski na mapy świata odrodziła się także jej kultura, nieskrępowana zaborczą cenzurą. O ile w XIX stuleciu jej głównym zadaniem było **podtrzymywanie narodowej tożsamości i języka**, to w dwudziestoleciu międzywojennym coraz częściej kładziono **nacisk na rozrywkę**. Ważnymi ośrodkami kultury stały się: Warszawa, Kraków i Lwów.

Kinematografia II Rrzeczpospolitej

Filmy po wojnie miały za zadanie propagować polską kulturę. Ludzie mieszkający na terenach polskich zapytywani o przynależność narodową odpowiadali “tutejszy”, a to stało się impulsem do tworzenia filmów, które uświadamiały Polaków kim są.
Kręcono także filmy krótkometrażowe propagujące piękno miast np. Krakowa. Jednym z reżyserów był Szczęsny Mysłowicz. Podobne filmy powstawały np. w Gdańsku, czy Polesiu (najbiedniejszym rejonie II RP), jednak nie pokazywały one biedy, ale bogactwo ludowe regionu. Oprócz filmów promocyjnych powstawały także filmy rozrywkowe, które grano w kinach.

Adolf Dymsza

“umiejętność ekspresji”

Adolf Bagiński (Adolf Dymsza) – uważany za najwybitniejszego komika polskiego kina XX wieku. Przedwojenny i powojenny **„król polskiej komedii”**.

Dymsza to przezwisko, które prawdopodobnie wymyśliła jego siostra lub pochodzi od posła carskiej Dumy. W wieku 17 lat zadebiutował w teatrzykach półamatorskich. Występował w półamatorskim Teatrze im. Staszica. W 1918 zadebiutował w filmie “Roztargniony krawiec”.

Adolf Dymsza

“umiejętność ekspresji”

Po występach w latach 1925–1931 w kabarecie „Qui Pro Quo” zyskał znaczną popularność i stał się znanym **aktorem rewiowym**.
rozgłos przyniosły mu filmy dźwiękowe, które pozwoliły ujawnić się jego nieprzeciętnemu talentowi komicznemu. Do 1939 wystąpił w ponad 20 filmach.

Teatr II Rzeczpospolitej

W ciągu dwudziestolecia międzywojennego w stolicy działało aż 185 scen, jednak połowa upadała, nie przetrwawszy nawet sezonu. Zaledwie pięć z nich utrzymało się przez cały okres istnienia II Rzeczpospolitej – Opera Narodowa oraz teatry: Narodowy, Letni, Polski i Mały.
Wielu ludzi poszukiwało rozrywki, jaką zapewniały teatry.
Grano także sztuki przeznaczone dla inteligenckich widowni, pojawiały się także krytyki i opinie. Jednym z krytyków, bardzo cenionych w Warszawie był felietonista Antoni Słomiński. Jego opinia znacznie wpływała na renomę teatru.
Wystawiono takie inscenizacje jak: “Kniaź Patiomkin” , “Nie-Boska komedia”, “Kordian” czy “Dziady ”.

Józef Węgrzyn

“polski Rudolf Valentino”

Aktor uwielbiany przez widzów, z relacji Kałużyńskiego czytamy: ”Józef Węgrzyn, zwany polskim Rudolfem Valentino, wręcz nie mógł żyć bez zainteresowania widzów. Po przedstawieniu jak najszybciej wyskakiwał, aby wyjść z teatru razem z publicznością i pławić się z lubością we wszechobecnych szeptach: "Węgrzyn, Węgrzyn". Przy tym wypatrywał co ładniejszych panien i rozdawał im kwiaty, zaglądając przy tym czule w oczy”.

Józef Węgrzyn

‘polski Rudolf Valentino”

Debiutował w 1904 na deskach Teatru Miejskiego we Lwowie, a później przeniósł się do Warszawy. Uznawany jest za jednego z najważniejszych aktorów powojennego teatru i kina. Grał także w wielu filmach m.in “Iwonce”, “Znachorze” czy “Profesorze Wilczurze”. Często grywał w duecie z Polą Negri.

Pola Negri

"Polka w Hollywood"

Pola Negri, a właściwie Apolonia Chałupiec– polska aktorka teatralna i filmowa, **międzynarodowa gwiazda kina niemego**. Jej pseudonim pochodzi od jej ulubionej włoskiej poetki – **Ady Negri**. Jedyna polska aktorka w **Hollywood**, która grała u boku wielkich zagranicznych gwiazd. Podobno była nawet zaręczona ze światową gwiazdą kina - **Charlie Chaplinem**.

Pola Negri

"Polka w Hollywood"

Swoją karierę sceniczną zaczęła od wystąpień w teatrze – zadebiutowała rolą Klary w "Ślubach panieńskich" w warszawskim Teatrze Małym. Debiut ten umożliwił jej następnie występy w innych teatrach warszawskich: Teatrze Wielkim ("Sumurun", "Niema z Portici") i Teatrze Letnim, w których szybko zdobyła dużą popularność.

Pola Negri

“Polka w Hollywood”

Pola Negri wystąpiła także w innych polskich filmach: “Żona”, “Studenci”, “Bestia” , w cyklu “Tajemnice Warszawy” .

W 1917 roku wyjechała do Niemiec, a w 1923 do Stanów Zjednoczonych, gdzie została gwiazdą kina niemego. Po próbach wystąpień w kinie dźwiękowym i kolejnych odrzuceniach powróciła do Niemiec, a stamtąd znów do USA. Osiedliła się w Teksasie w San Antonio i tam zmarła.

Pola podczas II wojny światowej była podejrzewana o żydowskie pochodzenie ze względu na swój ciemniejszy kolor skóry, który odziedziczyła po ojcu.

Muzyka i Radio w II Rzeczpospolitej

W powojennej Polsce muzyka byłą tak samo ważna jak kultura i rozrywka. To czas powstania Polskiego Radia i rozwoju muzyki rozrywkowej, ale także tej klasycznej. Bardzo popularni stali się: Mieczysław Fogg, Hanka Ordonówna, Eugeniusz Bodo oraz Karol Szymanowski czy Feliks Nowowiejski.

W tym czasie prowadzono także radiowe audycje, które przyciągały wielu słuchaczy. Jedną z wielu audycji była Wesoła Lwowska Fala.

Karol Maciej Szymanowski

"dusza muzyki"

Karol Szymanowski – żył i tworzył w okresie dwudziestolecia międzywojennego. Uznawany jest za jednego z najwybitniejszych polskich kompozytorów. To także wybitny pianista, pedagog i pisarz, człowiek bardzo uzdolniony, posiadający doskonały słuch muzyczny. Należał do grupy kompozytorów Młodej Polski.

Karol Maciej Szymanowski

“dusza muzyki”

Przyjaźnił się z między innymi z Stanisławem Witkiewiczem czy Robertem Straussem, a ważną częścią jego życia były podróże – do Włoch, Berlina, Szwajcarii (to właśnie tam zmarł artysta). Fascynował się kulturą orientalną i starożytną, co doskonale odzwierciedlał w swoich dziełach. Cenił wielką tajemniczość i zmysłowość tej kultury.

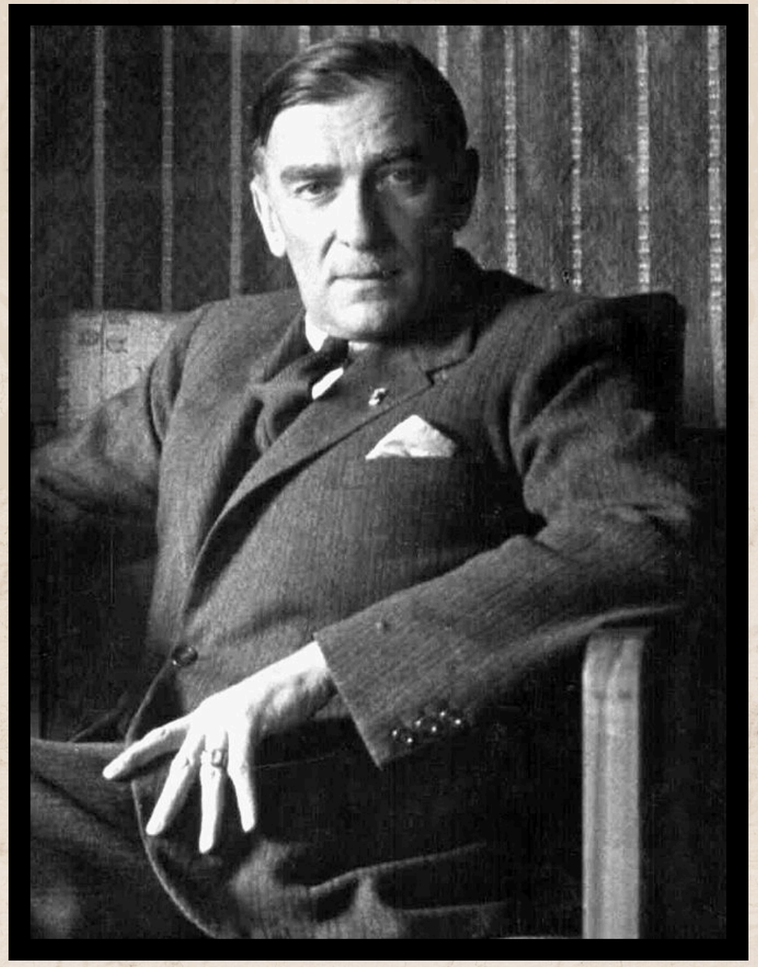
Karol Maciej Szymanowski

"dusza muzyki"

Swoje dzieła tworzył głównie na fortepian, ale w jego zbiorach znajdują się także te napisane na skrzypce i wiolonczelę.

Jego najpopularniejsze dzieła to:

- "Król Roger",
- "Dziewięć preludiów na fortepian",
- "III Symfonia".

Wesoła Lwowska Fala

Wesoła Lwowska Fala to audycja **Polskiego Radia Lwów**. Pomysłodawcą i głównym organizatorem był **Wiktor Budzyński**, który tworzył formy sceniczne i audycje, z których powstała Wesoła Lwowska Fala.

Wesoła Lwowska Fala

Bezpośrednimi pierwowzorami radiowymi były kolejno: próbne audycje rozrywkowe emitowane na falach Polskiego Radia Lwów, program nadany z restauracji „Pohulanka”, a następnie audycja pt. **“Wesoła Niedziela”**, która jako całopopołudniowe pasmo pojawiała się co trzy tygodnie. W dalszym toku rozwoju “Wesoła Niedziela” została przekształcona w **“Wesołą Lwowską Falę”**, która była emitowana od 16 lipca 1933 do 1938, stając się **najpopularniejszym programem radiowym** II RP.

Wesoła Lwowska Fala

Z powodu wybuchu wojny emisja audycji była skomplikowana. Najpierw emitowano program z Rumunii, a później Francji. Po wojnie zespół przestał istnieć, bowiem wielu członków pozostało na uchodźstwie.
W audycji brało udział wiele osób m.in : Kazimierz Wajda, Wiktor Budzyński czy Wilhelm Korabiowski.

Mieczysław Fogg

Mieczysław Fogg, właśc. Mieczysław Fogiel – polski piosenkarz śpiewający barytonem lirycznym, którego kariera artystyczna rozpoczęła się w okresie międzywojennym i trwała przez kilka dziesięcioleci po zakończeniu II wojny światowej.

Jego kariera rozpoczęła się kiedy zaczął śpiewać w chórze przy kościele św. Anny przy Krakowskim Przedmieściu.

Mieczysław Fogg

Debiut Mieczysława Fogga jako piosenkarza miał miejsce w 1928 w Chórze Dana na scenie warszawskiego teatrzyku Qui Pro Quo. Od 1932, Chór Dana koncertował za granicą, m.in. w Niemczech, Estonii, na Łotwie, w ZSRR, Finlandii, Norwegii, Szwecji, Austrii, we Włoszech i w USA, gdzie wystąpił w 31 stanach. Po odejściu z Chóru Dana zadebiutował jako solista, zwyciężając w ogólnopolskim plebiscycie słuchaczy Polskiego Radia. Występował z własnymi recitalami oraz w programach kabaretowych. Mieczysław Fogg był pierwszym polskim artystą estradowym, którego występ nadała Telewizja Polska.

Mieczysław Fogg

Najpopularniejsze utwory piosenkarza to: “Tango milonga”, “To ostatnia niedziela”, “Jesienne róże”, “Pierwszy siwy włos”, “Mały biały domek”, “Już nigdy”, “Bo to się zwykle tak zaczyna”.

PODSUMOWANIE

II Rzeczpospolita w okresie dwudziestolecia międzywojennego była kolebką rozwoju kultury na wielu płaszczyznach. Muzyka, kinematografia i sztuka stały się powszechnymi formami rozrywki.

BIBLIOGRAFIA

https://www.granice2rp.pl/

https://pl.wikipedia.org/wiki/Mieczys%C5%82aw_Fogg
https://pl.wikipedia.org/wiki/Pola_Negri
https://pl.wikipedia.org/wiki/Adolf_Dymsza
https://edukacja.ipn.gov.pl/edu/materialy-edukacyjne/infografiki-historyczn/ii-rzeczpospolita/140567,Kultura.html
https://pl.wikipedia.org/wiki/Karol_Szymanowski
https://pl.wikipedia.org/wiki/Weso%C5%82a_Lwowska_Fala
https://pl.wikipedia.org/wiki/J%C3%B3zef_W%C4%99grzyn_(aktor)
https://dzieje.pl/content/wprowadzenie-3
https://pl.wikipedia.org/wiki/II_Rzeczpospolita